

Nr 492

av herr Olsson i Kil och fru Fränkel
om obligatorisk föräldrautbildning

Barnuppfostran hör till de mest ansvarsfyllda och svåra uppgifter de flesta vuxna någonsin har. Vi vet genom dagens forskning att ett barns upplevelser under de första levnadsåren har en avgörande betydelse för dess möjligheter att utvecklas till en harmonisk människa. Det ställer stora krav på föräldrar och vårdare. Någon utbildning för dessa viktiga uppgifter krävs emellertid inte. För tidigare generationer var det lättare, då levnadsomständigheterna såsom yrke, boendemiljö osv. i stor utsträckning "ärvdes" av de yngre. Det var lättare att förstå sin omgivning och därmed behärska den. I dag förändras samhället mycket snabbt; nya bostadsområden byggs upp, skolmiljön förändras, arbetslivet specialiseras och pressen på individen ökar. Föräldrarna känner inte längre den alltmer komplicerade värld barnen växer upp i och har därmed svårt att möta och uppfylla de nya krav som ställs på dem och barnen.

Samtidigt med dessa förändringar har samhället genom stat och kommun övertagit en allt större del av de uppgifter som tidigare låg på föräldrarna. Införandet av allmän förskola liksom tendensen till allt längre skolgång för fler innebär i stor utsträckning att föräldrarnas inflytande över barnen minskar. Vi anser att för vår del att samhällets ökade insatser härvidlag är felaktiga, men alla föräldrar borde genom föräldrautbildning ges kunskaper på ett sådant sätt att de får reella förutsättningar att också ansvara för sin del av barnens fostran, utveckling och vård.

Konsekvensen av dagens situation blir lätt störningar i familjerelationerna. Föräldrarna förstår inte varför barnen beter sig på ett visst sätt och har inte tid eller förmåga att ta itu med problemen. Den bristande kunskapen om barnens behov förorsakar ofta missförstånd, vilka i olyckliga fall leder till allvarliga missförhållanden.

Ett sätt att avhjälpa dessa brister är obligatorisk föräldraundervisning.

I många kommuner ordnas i dag frivillig föräldraundervisning. Erfarenheterna från många andra områden visar dock att frivilligheten ofta innebär att de *verkliga* behoven aldrig blir tillfredsställda. De som deltar är redan intresserade, läser litteratur om barnpsykologi osv. dvs. de som kanske har störst förutsättning att lyckas med sin uppgift är de första att anmäla sig till frivilliga föräldrautbildningskurser.

Att delta i kurser efter en tröttande arbetsdag kräver ett mycket stort intresse och flertalet har svårt att få tid och ork att räkna till. Kvardröjande könsrollstänkande gör det sannolikt särskilt svårt att få fäderna till en frivillig

undervisning, även om utbudet av kurser ökas kraftigt. Det finns ju dessutom ett stort traditionellt motstånd hos många fäder som är svårt att övervinna på frivillighetens väg.

En mycket vanlig inställning hos föräldrar är slutligen att "det som dög åt mig duger också åt mina barn". Denna inställning kan skapa mycket svåra konflikter i familjen och är i sig ett argument mot deltagande i föräldraundervisning.

I dag betraktas den obligatoriska skolutbildningen som naturlig, liksom att utbildning krävs för yrkesverksamhet, att körkort krävs för bilkörning, att barn ska undersökas, vaccineras osv. Det är fullt möjligt att göra det lika naturligt för människor att barnen får sin vård och uppfostran av föräldrar som har beredskap för denna uppgift. Föräldrautbildningen borde uppfattas som en självklar rättighet och service på samma sätt som förebyggande vård och rådgivning är en rättighet vid barna- och mödravårdscentraler. Det måste slås fast att den psykiska hälsan är lika angelägen som den fysiska och att det för barnens välmående krävs omsorgsfulla förberedelser i bägge avseendena.

Vilka sanktioner skall samhället kunna tillgripa om föräldrarna vägrar delta i den obligatoriska föräldraundervisningen? Svaret måste bli att det naturligtvis är uteslutet att utmäta straff eller ta ifrån föräldrarna barnen. En vägran att delta i undervisningen från föräldrarnas sida bör emellertid dels föranleda åtgärder från samhällets sida i syfte att påverka föräldrarna till deltagande, dels vara skäl för mer frekvent uppsökande verksamhet och kontroll av barnens miljö.

Föräldrarna har ett oerhört inflytande över sina barns liv. Barnen formas i högsta grad av sina erfarenheter under barndomen. Detta innebär således att föräldrarna genom utbildning måste ges reella möjligheter att fylla sin del av fostraransvaret.

Med hänvisning till ovanstående hemställer vi

att riksdagen i skrivelse till regeringen hemställer om förslag till utformning av obligatorisk föräldrautbildning.

Stockholm den 21 januari 1975

BILLY OLSSON (fp)
i Kil

INGEGÄRD FRÄNKEL (fp)